

De rechtsvorm die u past

Zonder rechtspersoonlijkheid

Voor ondernemers is het belangrijk om bedrijfsmatige- en privé zaken goed op elkaar af te stemmen. Ondernemen brengt risico's mee, en mogelijk gevolgen voor uw privé vermogen. Zo bent u - als u verder niets regelt - als eenmanszaak ook in privé aansprakelijk voor schulden van uw bedrijf. Als u kiest voor rechtspersoonlijkheid kunt u die risico's beperken.

Eenmanszaak

Voor een eenmanszaak heeft u geen oprichtingsakte en statuten nodig, u moet wel uw onderneming inschrijven in het Handelsregister (Kamer van Koophandel) en aanmelden bij de Belastingdienst.

U kunt één eenmanszaak oprichten en inschrijven, binnen uw onderneming mag u wel meerdere handelsnamen voeren en verschillende activiteiten uitoefenen. Na inschrijving kunt u op naam van uw bedrijf zaken regelen.

Over de winst bent u inkomstenbelasting verschuldigd. Wat u met de winst doet is aan u, maar u blijft privé aansprakelijk voor de schulden in uw bedrijf. Gaat u zakelijk failliet, dan bent u mogelijk ook privé failliet. Als u in gemeenschap van goederen getrouwd bent, dan vallen de bezittingen van uw partner daaronder.

U kunt een aantal nadelen voorkomen door – ook al bent u al getrouwd of in partnerschap geregistreerd – (alsnog) huwelijkse- of partnerschapsvoorwaarden op te stellen.

Rechtspersoonlijkheid

Zonder rechtspersoonlijkheid van uw onderneming bent u privé aansprakelijk voor de schulden daarin. Dit geldt vooral bij de eenmanszaak, bij een maatschap, vennootschap onder firma (vof) of commanditaire vennootschap (cv) ligt dat iets genuanceerder.

Een onderneming met rechtspersoonlijkheid heeft zelfstandig schulden en bezittingen, zoals de besloten en naamloze vennootschap (BV en NV).

Maatschap

De maatschap is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen (maten). Maatschappen komen het meest voor bij vrije beroepen en in de agrarische sector. In een maatschapscontract worden onderlinge verplichtingen vastgelegd. De wet regelt niet zoveel voor de maatschap, dus is de juridische vastlegging van uw onderlinge afspraken in het contract van groot belang.

Privé-schuldeisers kunnen zich tijdens het bestaan van de maatschap niet verhalen op het vennootschapsvermogen, andersom kunnen zakelijke schuldeisers hun vorderingen wel verhalen op uw privévermogen.

Gaat u als bevoegd vertegenwoordiger van de maatschap een overeenkomst aan, dan zijn alle maten daarvoor aansprakelijk, elk voor een gelijk deel of naar evenredigheid van hun aandeel in de maatschap. Bent u niet bevoegd, dan bent u zelf aansprakelijk. Leg daarom bevoegdheden helder vast in het maatschapscontract.

Vennootschap onder firma

De vennootschap onder firma (vof) is een openbare maatschap die een bedrijf uitoefent. Deze rechtsvorm is ook gebaseerd op een vennootschapscontract tussen de oprichters. Vennootschapsvermogen in de vof bestaat uit het door oprichters ingebrachte vermogen en is gescheiden van privévermogen. Privé-schuldeisers van de firmanten kunnen zich niet verhalen op het vennootschapsvermogen, andersom kunnen zakelijke schuldeiser zich wel verhalen op uw privévermogen.

Gaat u namens de vof een verplichting aan, dan kunnen – in tegenstelling tot een maatschap – de andere vennoten worden aangesproken om de gehele verplichting na te komen.

Commanditaire vennootschap (cv)

De commanditaire vennootschap kent beherende en commanditaire vennoten. De beherende vennoot is persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor vennootschapsschulden. De commanditaire vennoot - stille vennoot - is dat niet. Ook bij een cv is het vennootschapsvermogen van de vennoten afgescheiden van het privévermogen.

Een commanditaire vennoot is financier van de vennootschap en niet verder aansprakelijk dan tot het bedrag dat hij heeft ingebracht. Hij mag zich naar buiten niet gedragen als een beherende vennoot. Doet hij dat wel, dan kan hij alsnog aansprakelijk worden gesteld.

Met rechtspersoonlijkheid

Besloten Vennootschap

De BV is een rechtspersoon, het maatschappelijk kapitaal is verdeeld in aandelen op naam. U kunt het besloten karakter in de statuten versoepelen of aan strengere regels onderwerpen met toetredingsregelingen of blokkeringsregelingen.

Er bestaat geen wettelijk verplichte blokkering van de overdraagbaarheid van aandelen. Aandelen zijn, desgewenst en als dat in de statuten mogelijk is gemaakt, vrij overdraagbaar. In het aandeelhoudersregister staat wie voor welk aantal aandelen in het kapitaal deelneemt.

BV's worden bij notariële akte opgericht. In die akte worden de statuten van de BV vastgelegd. De BV moet ook worden ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Met een BV voorkomt u flinke risico's in privé, uw BV is aansprakelijk en niet u in privé. Wie alleen een BV opricht is enig aandeelhouder en bestuurder van de onderneming, de DGA (directeur-groootaandeelhouder). Met meer oprichters worden de aandelen verdeeld over meer personen. Zij benoemen een bestuur, bestaande uit een of meer directeuren. Een BV is een rechtspersoon, vertegenwoordigd door mensen die handelingsbevoegd worden gemaakt in statuten en/of bij registratie in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel.

Regels voor de BV

De oprichtingsakte, met statuten, moet juridisch voldoen aan wettelijke regels. De BV moet na oprichting worden ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel. Tot op dat moment bent u persoonlijk aansprakelijk. Elke BV moet jaarstukken opstellen en die openbaar maken bij de Kamer van Koophandel. Hoe dat moet hangt af van de bedrijfsomvang. De aandelen in een BV staan op naam. De toetreding van een nieuwe vennoot moet worden goedgekeurd door de zittende vennoten.

Statuten

In statuten staan onder meer regels over het bedrag waarvoor de BV aandelen kan uitgeven (maatschappelijk kapitaal), benoeming van bestuurders en commissarissen, bevoegdheden en vergaderingen van organen en overdracht van aandelen.

Organen

Elke BV heeft een algemene vergadering van aandeelhouders en een bestuur. Vaak is er ook een raad van commissarissen of nog andere organen. De BV wordt bestuurd door een bestuur (directie), dat bestaat uit één of meer bestuurders. In Nederland zijn veel eenmans-BV's actief met maar één bestuurder, die ook enig eigenaar is van alle aandelen. Vanwege de relatie tussen de vennootschap en de enige aandeelhouder gelden hiervoor speciale regels voor het registreren van rechtshandelingen.

Een raad van commissarissen houdt toezicht op en adviseert de directie. De wet bepaalt hoe commissarissen worden benoemd, maar daar kan in de statuten van worden afgeweken.

En verder ...

Aansprakelijkheid

Aandeelhouders zijn normaliter slechts aansprakelijk tot het bedrag waarvoor zij deelnemen in de vennootschap.

Directeuren en commissarissen kunnen niet door de vennootschap of door derden worden aangesproken voor schulden van de vennootschap, tenzij zij niet naar behoren hebben gefunctioneerd of als er sprake is van onbehoorlijk bestuur.

Bijvoorbeeld bij verwijtbaar handelen of nalaten met betrekking tot afdracht van loonbelasting, BTW en sociale premies, of met faillissement van de vennootschap als gevolg.

Naamloze vennootschap

De naamloze vennootschap (NV) is vooral een rechtsvorm voor grote ondernemingen die veel vermogen van derden nodig hebben om te kunnen werken.

De NV kan ook aandelen op naam hebben, maar bij deze rechtsvorm zijn de meeste aandelen aan toonder. De aandelen aan toonder kunnen op de beurs worden genoteerd.

De aandelen in de NV kunnen vrij worden overgedragen, dat maakt ze eenvoudig verhandelbaar. De NV spreekt daarom ook makkelijk het beleggend publiek aan.

Rechtsvorm en fiscus

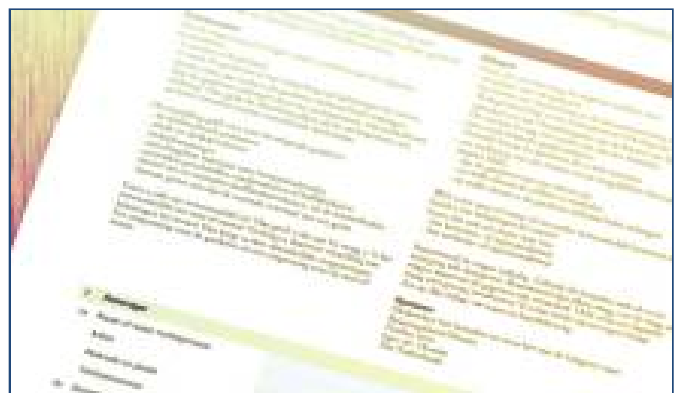
Kiest u voor een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid, dan wordt de behaalde winst uit uw onderneming op basis van de wet op de inkomstenbelasting belast. Als u uw onderneming rechtspersoonlijkheid meegeeft – bijvoorbeeld de rechtsvorm BV – dan betaalt u daarin vennootschapsbelasting over de winst. Er zijn flinke verschillen tussen inkomstenbelasting (IB) en vennootschapsbelasting (Vpb):

- Tarieven vennootschapsbelasting zijn fors lager dan tarieven inkomstenbelasting.
- Als IB-ondernemer kunt u als pensioenvoorziening een fiscale oudedagsreserve opbouwen. Als Vpb-ondernemer kunt u een pensioenvoorziening in de vennootschap opbouwen.
- De winst van de IB-ondernemer kan met een bepaald percentage worden verlaagd als er sprake is van een meewerkende echtgenoot of echtgenote. Het aftrekpercentage hangt af van het aantal gewerkte uren (meewerkaftrek). De meewerkaftrek geldt alleen als de meewerkende partner geen beloning krijgt. Wel kunt u in plaats van meewerkaftrek kiezen voor arbeidsbeloning aan uw meewerkende partner en die ten laste brengen van de winst.

Het EESV (Europees economisch samenwerkings verband voor grensoverschrijdende samenwerking in de EU) heeft diverse nadelen: geen winstoogmerk, beperkt aantal werknemers, hoofdelijke/onbeperkte aansprakelijkheid, niet in alle lidstaten erkend.

- Verliescompensatie kan onder de wet IB op twee manieren. U kunt verlies compenseren met winsten uit voorgaande en komende jaren, in jargon heet dat “carry back and forward”. Of u kiest voor compensatie met andere inkomsten van de ondernemer. Als Vpb-ondernemer kunt u alleen de “carry back en forward”-manier hanteren.
- De IB-ondernemer kan voor de omzetbelasting in aanmerking komen voor de kleine ondernemingsregeling, een regeling waarmee u belastingvermindering realiseert.
- Als IB-ondernemer bent u vrij om bepaalde goederen tot uw privévermogen dan wel tot uw ondernemersvermogen te rekenen. Dat heet vermogensetikettering. Voor de Vpb-ondernemer is vermogensetikettering niet mogelijk.

De BV levert u belangrijke voordelen. Over de winst betaalt u aanmerkelijk minder belasting dan als IB-ondernemer. Echter, als u de winst na belasting uit de vennootschap haalt en als dividend aan de aandeelhouder(s) betaalt, dan is daarover 25% inkomstenbelasting verschuldigd.

Continuïteit

Ondernemerstestament

In het op- en uitbouwen van uw bedrijf zit jaren werk en visie. Voorkom daarom dat uw bedrijf bij calamiteiten ophoudt te bestaan. Bijvoorbeeld als u niet meer geestelijk in staat zou zijn uw bedrijf te leiden, of als u zou overlijden. De problemen zijn dan voor uw familie, relaties en personeel. Met een ondernemerstestament regelt u de continuïteit van uw bedrijf zonder dat de belangen van uw (andere) erfgenamen worden vergeten. U regelt als ondernemer / directeur-grotaandeelhouder (DGA) wat er na uw overlijden met uw bedrijf moet gebeuren.

Wat regelt u in een ondernemerstestament: Een greep uit de vele vragen die daarbij van belang zijn:

- Naar wie gaan de aandelen?
- Is dat tegen betaling of “om niet” (gratis)?
- Hoe moet de waarde van de aandelen worden vastgesteld?
- Moet die waarde direct in zijn geheel of juist in termijnen worden betaald?
- Hoe zit het in dat geval met rentebetaling?
- Wat gebeurt er richting fiscus?
- Moet er direct worden afgerekend voor de Inkomstenbelasting of mag de fiscale claim worden doorgeschoven?
- Wat als de voortzetter de aandelen binnen een bepaalde periode verkoopt, krijgen de andere kinderen dan hun deel van de waardevermeerdering?
- Wat als de voortzetter overlijdt? Gaan de aandelen dan naar uw partner of naar uw andere kind(eren)?

Vragen genoeg, en er zijn er nog wel meer! Want ook over de verdeling van uw privébezit en over de verzorging van uw nabestaanden kunt u uw wensen vastleggen.

Disclaimer

De inhoud van deze brochure is met grote zorgvuldigheid gemaakt. Het is algemene informatie en niet van toepassing op individuele situaties. U kunt aan de inhoud van deze brochure geen rechten ontleen.